

אזור הדמדומים

<http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/871242.html>

"אמר לי: עכשיו אתה משותק. זה מה שהבטחנו לך, זה מה שרצית"

מאת [גדעון לוי](#) | תצלום: מיקי קרצמן

"אנחנו צריכים לעשות לך קצת ספורט", אמר חוקר השב"כ. כך החלו ארבע יממות רצופות של חקירה בעינויים פיסיים אכזריים. התוצאה: לוואי אשכר לא יכול לעמוד עוד על רגליו

אשכר. "אני מוכן להודות בכל, רק תגידו מה אני רוצה לסיים את המוות הזה"

הוא יושב בכיסא הגלגלים שלו, לגופו חליפה כמו-צבאית אופנתית, ספורט-אלגנט, נעלי קטרפילר חדשות לרגליו המשותקות. "אני אוהב את הצבע הזה", הוא אומר על מדיו, "כי זה הצבע של החיילים שבאו לעצור אותי לחקירה שעשתה לי את כל זה".

חיוכו שובה לב והעברית בפיו קולחת ועשירה, צעיר שעולמו חרב עליו. נכנס לכלא בריא ושלם ויצא ממנו לפני כחודש שבר כלי. ארבעה ימים וארבעה לילות היה נתון, על פי עדותו, לחקירה תחת עינויים פיסיים אכזריים, בלא הפסקה, והתוצאה מונחת לפנינו בכיסא הגלגלים, בבית המטופח במרומי הכפר הנישא סיידא, צפונית לטול כרם, שהעמיד לרשותו חבר.

היה בג"ץ? היה. היה פסק דין שאסר בדיוק את העינויים שעבר, "קשירת בננה" ו"שבאח" ומכות ו"עמידת צפרדע" במשך שעות על קצות האצבעות. כך עד הבעיטה האנושה ההיא בחזהו, שכופפה את גופו לאחור כשהוא כבול לכיסאו בידיו וברגליו, והיא כנראה גרמה לשיתוק החלקי ברגליו. מקיא והקיא חודר אל

אפו, מאבד את ההכרה ומקבל לשתות מי מלח בלבד, עושה את צרכיו במכנסיו, לא ישן ולא נח, ארבעה ימים וארבעה לילות רצופים.

מה מספר החוקר מימון לילדיו כשהוא חוזר הביתה מהעבודה? מה מספרים אלדד ושגיב לנשותיהם על עמל יומם לפני שהם הולכים לישון? שעינו עוד עזיר חסר ישע, עד שהפכוהו לנכה? שהיכו באכזריות את הצעיר הזה, שבסופה של חקירה הועמד לדין על עבירות שוליות בלבד? ואיפה בג"ץ שאסר בשנת 1999 את מסכת העינויים הזאת שלואיי סאטי אשכר, בן 30 ונשוי טרי, עבר במתקן החקירות בקישון?

אשכר לא לבד. ה"וועד הציבורי נגד עינויים" הוציא עכשיו לאור חוברת מעוצבת ובה עדויותיהם של עוד שמונה קורבנות עינויים. "מעגלים של משתפי פעולה שומרי סוד מגינים בשתיקתם על מערכת העינויים של השב"כ", נכתב בסיומו של הדו"ח המזעזע.

תמונה על הקיר, רישום יפהפה של אסיר כורע, טומן ראשו בין ברכיו והכיתוב: "אני באפילת הכלא, חי על הזיכרון שלכם. אני רחוק מכם, שוכב במיטתי ורוחי משוטטת בארצכם כל לילה. אלוהים ישחרר את כל האסירים, החזקים ינצחו".

אשכר יושב בכיסא הגלגלים שלו, רגלו השמאלית נתונה בסד לכל אורכה והימנית רועדת ללא הפסקה. כשהוא מנסה לקום ולהישען על קביו, הוא מתנוודד וכמעט נופל. "התחתנתי בשנת 2004 והתחלתי לעבוד באלומיניום בכפר כדי לפרנס את הבית החדש שלי", הוא מספר. "ב-22 באפריל 2005, בשעה שתיים וחצי לפנות בוקר, באו החיילים, התחילו לזרוק רימונים ולצעוק לכל בני הבית שייצאו החוצה. סגרו לי את העיניים במה שהם סוגרים, וכבלו את הידיים. לקחו אותי בג'יפ לכלא ושם בדק אותי רופא צבאי. הוא הסתכל מסביב לגוף, אין לך ניתוחים, לא מקבל תרופות, לא סובל ממחלות. שוב לקחו אותי בג'יפ צבאי, הפעם לקישון. ?יהודה, קבל", אמר הסוהר והעביר אותי למשרד החקירה. פתחו לי את העיניים: ?בוקר טוב. בוקר מצוין! אחד החוקרים, מימון, אמר לי: ?אני אחראי לתיק שלך!. ?איזה תיק? שאלתי. ?זה שנעצרת. זה המייג'ור וזה הגבוה, זה הקולונל. זה שגיב וזה אלדד. שמונה חוקרים.

"אמרו: ?אין לנו זמן, עוד מעט ייכנס חג הפסח שלנו ואתה צריך לגמור הכל בזמן קצר!. מה לגמור? ?אתה חייב לספר לנו מה שיש לך!. אין לי מה לספר לכם. התחתנתי. הם אמרו: ?כל השטויות האלה, אנחנו מכירים. אנחנו מתכוונים לגבי הביטחון. תוכניות לפיגועים בפסח!. אמרתי: ?אני לא מבין על מה שאתם מדברים!. אמרו לי: ?המתאבד היה אצלך!. איזה מתאבד?

"אחרי שעתיים מהדיבורים אמרו לי: ?אם אתה לא נותן את כל מה שיש לך, אנחנו חייבים לקחת את זה בצורה אחרת. שמעת על חקירה צבאית? אולי תצא מפה פגוע בגוף, או משותק!. העבירו אותי לחקירה הצבאית. ?פה אתה תתפלל לאלוהים שתמות!, הם אמרו, ?אבל לא ניתן לך את זה. אנחנו ניתן לך למות רק אחרי שתוציא את מה שאנחנו מחפשים!. נתן לי בגד שב"ס ואני אמרתי לו שאם

למות, אני מעדיף בבגדים שלי.

"הושיבו אותי בכיסא מרובע, בלי משענת, קשור לרצפה והקצוות שלו חדים מברזל. כבלו את הרגליים שלי ברגלי הכיסא באזיקי ברזל וכבלו את שתי הידיים שלי באזיקי ברזל מאחורי הגב. ישב אחד החוקרים לפני ואחד מאחורי. החוקר שמולי אמר: 'אנחנו צריכים לעשות לך קצת ספורט, כדי שתוכל להחזיק עצמך בחקירה הצבאית'. הספורט היה: דוחף אותי בחזה שלי לאחורה, גלגול הפוך, והייתי מחזיק את עצמי שהעצמות לא יישברו. אחרי דקה או שתיים הייתי נופל אוטומטית על הרצפה. אז החוקר שמאחורי היה שם את הרגל שלו על החזה שלי ולוחץ והחוקר שמולי היה תופש את הידיים ומושך ומושך מאחורי הכיסא. היו ממשיכים ככה עד שאני לא יודע מה קרה לי, חום בכל הגוף, מקיא את כל מה שיש לי בבטן ונכנס לי באף. הייתי מתעורר כשהיו מוזגים מים על הפרצוף שלי. כשהייתי מתעורר, חוזרים שוב לאותו מצב. ככה 15-20 פעמים בשעה.

"אחר כך היו מבקשים ממני לשבת על אצבעות הרגליים שלי, לא נותנים לי להישען על כף הרגל. הייתי יושב ככה 40-50 דקות, אולי שעה, כך הייתי מעריך, עד להרגיש התנפחות בכף הרגל שהפכה כחולה וכאבים מאוד חזקים. אחר כך תעמוד והיו כובלים את הידיים ולוחצים בכל הכוח על האזיקים עד שהברזל נכנס ביד. הנה הסימנים, עד היום. המפתח של האזיקים לפעמים לא נפתח מהלחץ והם היו מביאים מספרי ברזל ענקיות, כאלה של בניין, וקורעים את האזיקים ומביאים חדשים, כדי להמשיך. הצבע של היד השתנה לכחול וכשהיו פותחים, הידיים היו ברעד. והחוקר יעמוד על השולחן וימשוך אותי בשרשרת של האזיקים. כשהייתי נופל היו מושכים אותי בשיער.

"הייתי בוכה, מתחנן, צועק, והם מחזירים לי במלים, שאי אפשר להפסיק, רק אחרי שתתחיל לדבר על מה שאנחנו רוצים. אמרתי להם: 'תגידו לי מה אתם רוצים. תגידו שאני אחראי לפיגוע בפנטגון, אני מוכן להודות בכל, רק תגידו מה אני רוצה לסיים את המוות הזה'."

"תמיד היו ארבעה חוקרים ושניים התחלפו כל ארבע שעות, ביום ובלילה. החדשים היו מבהירים לי ש'זה היה צחוק, הקודמים, אנחנו החזקים'. וזה היה אמת. החדשים כבלו אותי והתחילו להרביץ לי בכל הגוף. חוקר היה לוחץ חזק על האשכים ועל הרגליים בנעליים שלו. כשנתנו לי סטירות ואני ניסיתי להתרחק, המייג'ור היה אומר לי: 'מה אתה עושה? אם אתה זז לאחור, אני שובר את האף שלך, ואם אתה זז קדימה אני קורע לך את האוזן שלך. תהיה חזק ותקבל את זה באופן ספורטיווי, כי אתה חייל ולוחם'. שברו לי את השן הזאת."

אשכר מפסיק לפתע את שטף דיבורו, פניו מחווירים, מתכסים באגלי זיעה. אביו, סאטי, ממחר למחות את פניו במגבת רטובה. "כל פעם שאני מנסה לזכור אני מקבל סחרחורת, אפילו כשאני לבדי". שקט משתרר בחדר. יעברו עוד כמה דקות עד שאשכר יתעשת.

"נכנסתי למעצר ביום שישי בבוקר, וזה היה אור היום האחרון שראיתי לפני החקירה, ויצאתי בפעם הראשונה ביום שני בלילה, או ביום שלישי לפנות בוקר. אני יושב בימים הארוכים האלה על כיסא ולא יוצא אפילו לשירותים. שלא תהרוג את עצמך, הם אמרו. הייתי משתין בבגדים בימים האלה, התחיל ריח מסריח לגמרי. ארבעה ימים גם לא אכלתי כלום. הם אמרו לי: 'אם ניתן לך לאכול, יקרה משהו לקיבה ולמעיים שלך. אולי יתפוצצו בלחץ האוכל כשנדחוף אותך אחורה. אתה רק תשתה חצי כוס מים עם מלח'. הם היו נותנים לי את זה כל פעם אחרי שכופפו אותי והקאתי. 'למה עם מלח?' שאלתי, 'תיתן לי בלי מלח'. 'לא, כדי שלא יקרה לך משהו בקיבה ובמעיים, שלא יהיו הידבקות. הייתי שותה את זה ומקיא.

"ביום שני בערב אמרו לי שיש חמישה עדים שהודו שלואיי הוביל מבוקש. אמרתי להם שיש מבוקש מפורסם, לואיי סאדי, ולי קוראים לואיי סאטי ואולי הם התבלבלו. אמר לי: 'אתה אומר שהשב"כ טיפשים כל כך? אנחנו מתכננים הכל והכל נכון'. אמרתי להם: 'תשפטו אותי על מה שאתם רוצים'. אמר: 'יאללה, ספורט, עוד פעם'. דוחף אותי על הכיסא לאחור. 'אני אעזור לך להפוך לסיפור בהיסטוריה הפלשתינית'. הוא מדבר אתי והראש שלי למטה. דוחף ברגל חזק ולוחץ על החזה שלי. הרגשתי כמו פיצוץ בגוף. כמו שנשבר משהו. אחר כך אני לא יודע מה קרה. התעוררתי והם היו שופכים מים על הפרצוף. עוד פעם דחף אותי אחורה ועוד פעם התעלפתי.

"אמר לי: 'תעמוד על הרגליים'. הרגשתי שהרגליים התקררו, כמו נימול ברגליים, ואמרתי לו: 'לא יכול'. אמר לי: 'עכשיו אתה משותק'. אמרתי לו: 'כנראה ככה'. אמר לי: 'זה מה שהבטחנו לך וזה מה שאתה רוצה'."

"גיליתי שיש לי פצע בגב ויורד לי דם, בגלל קצה הכיסא החד. בגלל הדם ובגלל השתן של ארבעה ימים התחיל ריח כזה שאי אפשר לחוקר שיתקרב אלי. אמר לי: 'למה אתה מסריח ככה?' אמרתי לו: 'זה הבושם שלכם'. לקח אותי סוהר למקלחת וזרק אותי על הרצפה ואמר לי: 'יאללה, יש לך שתי דקות להתקלח'. הסתכלתי על הברז של המים למעלה ולא יכולתי להגיע אליו. הורדתי את המכנסיים שלי ונשאר התחתון. ניסיתי להוריד את התחתון. מקדימה אפשר ומאחורה דבוק לגב. עברו השתי דקות והסוהר התחיל לדפוק על הדלת. נגמר הזמן. אמרתי לו: 'תן לי עוד שתי דקות, אני לא יכול להגיע לברז'. הוא נכנס ושאל: 'מה יש לך בגב?' אמרתי לו: 'לא יודע'. התקשר לחוקר ואמר: 'בוא תראה את האסיר'. בא החוקר ושאל: 'מה יש לך, לואיי?' אמרתי לו: 'לא יודע מה יש לי בגב, לא מצליח להוריד את התחתון ולא מצליח להגיע לברז'. אמר: 'יאללה, נעלה ונגמור את הסיפור וניקח אותך לרופא'.

"לקחו אותי שני סוהרים ברכב שב"ס והעבירו אותי לרמב"ם. במיון הייתי כבול בידיים וברגליים ורופא רוסי שאל אותי מה כואב לי. אמרתי לו: 'כל הגוף כואב לי מהחקירה'. אמר הסוהר הדרוזי: 'תשתוק'. הרופא סובב אותי על הצד והכניס לי אצבע לתחת. שאלתי אותו: 'מה אתה עושה?' אמר לי: 'אני בודק

אם יש לך טחורים'. למה אתה לא שואל אותי קודם? אני מקצוען', אמר לי. אמרתי לו: 'מה עם הפצע בגב?' שם לי משחה ותחבושת. אחרי 10 דקות החזירו אותי לחקירה. שוב כבלו אותי לכיסא המרובע. התחבושת נפלה ושוב התחיל לרדת דם. אחרי הפעם הזאת הפסיקו את החקירה הצבאית".

מהשב"כ נמסר בתגובה כי לואיי אשכר נעצר לחקירה באפריל 2005, "לאחר שעלו כלפיו חשדות כבדים על מעורבותו בטרור, בין היתר בגין אחזקת אמל"ח וסיוע למבוקשים, פעילי טרור חברי הג'יהאד האיסלאמי. בין השאר, עלה כמי שהלין טרם הפיגוע את סרחאן סרחאן, מפגע קיבוץ מצר, אשר רצח את רויטל אוחיון ושני ילדיה, נועם ומתן ז"ל.

הנדון נשפט, הורשע במסגרת הסדר טעון, ונגזרו עליו 14 חודשי מאסר בפועל ועוד 12 חודשי מאסר בפועל שהופעלו מכוח מאסר מותנה שהיה תלוי ועומד נגדו, כך שבסך הכל נגזרו עליו 26 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בנוסף הוטלו עליו 28 חודשי מאסר על תנאי.

חקירתו התנהלה על פי הכללים וההנחיות, תוך בקרה מתמדת על מהלך החקירה. במהלך החקירה העלה הנדון תלונות רפואיות אשר נבדקו על ידי גורמי הרפואה המתאימים, כולל בדיקה שעבר בבית חולים. יצוין כי במהלך החקירה לא עלו מצדו תלונות רפואיות באותה חומרה המתוארת כעת בפנייה.

תלונות הנוגעות לחקירתו, בין היתר מהוועד נגד עינויים ומהצלב האדום, הועברו לבדיקת פרקליטות המדינה, אשר הורתה על קיום בדיקת מבת"ן (הממונה על בדיקת תלונות נחקרים). בדיקת התלונות לא העלתה חריגות בחקירה, ועקב זאת החליטה המונה על המבת"ן בפרקליטות המדינה לסגור את תיק הבדיקה".

אשכר היה בחקירות עוד כחודשיים, אבל הפעם ללא עינויים פיסיים. סיפרו לו שאשתו נעצרה בגללו, דבר שלא היה ולא נברא, הוא הועבר בדיקה בפוליגרף, "מכונת הכזבים" כלשונו, ובמשך שבועיים הושם בתא עם מדובבים. לבסוף הוגש נגדו כתב אישום בן שני סעיפים בלבד. תיק תביעה 2157/05: סיוע למבוקש להסתתר ושימוש במסמך מזויף. לא פצצה ולא מתקתקת.

הוא נידון ל-26 חודשי מאסר, ושחרר כאמור לפני כחודש. אחיו הצעיר אוסיימר נעלם בינתיים: חיילים באו לפני כמה חודשים לחפשו והוא לא היה בבית. מאז נעלם מבני משפחתו, לאחר שאמר להם שהוא לא מוכן לעבור את מה שלואיי עבר. לואיי מחפש עכשיו דרך לצאת לטיפול רפואי בארץ או בחו"ל, לאחר שרופאו אמר לו שבשטחים לא יוכל להשתקם. חבריו כבר הזהירו אותו שקרוב לוודאי שהשב"כ ימנע את צאתו מהארץ.